

ПРАКСЕОЛОГІЯ ЗВІТНОСТІ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ ПОТРЕБ АНАЛІЗУ Й АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МЕРЕЖІ

©2021 НАЗАРОВА К. О., УС А. О.

УДК 657.6-043.86:339.378

JEL: M40; M42

Назарова К. О., Ус А. О. Праксеологія звітності зі сталого розвитку для потреб аналізу й аудиту діяльності торговельної мережі

Пріоритетним напрямком цього дослідження є визначення стану подання українськими підприємствами звітності зі сталого розвитку, стандартів, які застосовуються при складанні та поданні такої звітності, та основних напрямків подальшого впровадження та застосування міжнародних стандартів. Подання звітності зі сталого розвитку останніми роками набуває все більшої актуальності як вагомий індикатор діяльності підприємства в рамках корпоративної соціальної відповідальності та спрямованості до міжнародних ідей стосовно надання користувачам звітності інформації щодо економічних, соціальних та екологічних показників для прийняття оперативних управлінських рішень. Тому впровадження та пристосування міжнародних стандартів до національних і галузевих документів, які є основою складання звітності зі сталого розвитку, стає особливо актуальним. Мережевий принцип торгівлі за останнє десятиліття набув особливого розвитку, тому торговельна мережа, як вагомий показник соціально-економічного рівня життя, потребують особливої уваги в контексті впровадження звітності зі сталого розвитку. У результаті дослідження визначено потреби стейкхолдерів щодо отримуваної інформації, які визначаються трьома основними напрямками: економічний, соціальний та екологічний, що в подальшому необхідно при визначенні привабливості підприємства для залучення до процесів M&A (злиття та поглинання). Проведено аналіз впровадження звітності зі сталого розвитку в Україні та світі; визначено активних учасників цих процесів; здійснено розподіл за сферами застосування звітності зі сталого розвитку підприємствами України. Визначено основний зміст існуючих міжнародних стандартів, відповідно до яких подається звітність зі сталого розвитку. Подальші дослідження дозволять розробити рекомендації щодо впровадження даного виду звітності, внутрішніх методик аудиту фінансової та нефінансової інформації, що міститься в таких звітах, і типових методик аудиторської перевірки цих показників.

Ключові слова: звітність зі сталого розвитку, торговельна мережа, процеси M&A, корпоративна соціальна відповідальність, стандарти звітності зі сталого розвитку.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-8-102-108>

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 9.

Назарова Каріна Олександрівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри фінансового аналізу та аудиту, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: k.nazarova@knute.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0133-7364>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1678663/karina-nazarova/>

Ус Алла Олексіївна – аспірантка кафедри фінансового аналізу та аудиту, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: fichte7@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1462-7694>

UDC 657.6-043.86:339.378

JEL: M40; M42

Nazarova K. O., Us A. O. Praxeology of Sustainable Development Reporting for the Analysis and Audit of the Trade Network

The priority direction of this study is to determine the state of submission by Ukrainian enterprises of reports on sustainable development, standards that are being used in the completion and submission of such reports, and the main directions of further implementation along with application of international standards. In recent years, the submission of reports on sustainable development has become increasingly relevant as a significant indicator of the enterprise's activities within the framework of corporate social responsibility and the directedness towards international ideas for reporting information on economic, social and environmental indicators for making operational managerial decisions. Therefore, the introduction and adaptation of international standards to national and sectoral documents, which are the basis for reporting on sustainable development, becomes especially relevant. The network principle of trade over the past decade has acquired a special development, so that retail chains, as a significant indicator of the socio-economic standard of living, need special attention in the context of the introduction of sustainable development reporting. The study results in defining the needs of stakeholders regarding the information received, which is determined by three main directions: economic, social and ecological, which is further necessary in determining the attractiveness of the enterprise in order to participate in the M&A (mergers and acquisitions) processes. The analysis of implementation of reports on sustainable development in Ukraine and the world is carried out; active participants in these processes are identified; distribution by areas of application of reports on sustainable development by enterprises of Ukraine is accomplished. The main content of existing international standards, according to which the report on sustainable development is submitted, is determined. Further research will allow to develop recommendations for the implementation of this type of reporting, internal methods of auditing both the financial and the non-financial information contained in such reports, and typical methods of auditing these indicators.

Keywords: reporting on sustainable development, trade network, M&A processes, corporate social responsibility, standards of reporting on sustainable development.

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 9.

Nazarova Karina O. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Financial Analysis and Audit, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: k.nazarova@knute.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0133-7364>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1678663/karina-nazarova/>

Us Alla O. – Postgraduate Student of the Department of Financial Analysis and Audit, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: fichte7@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1462-7694>

Після ратифікації 16 вересня 2014 р. Верховною Радою України та Європейським Парламентом Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони [9], в Україні розпочалися незворотні процеси інтеграції в європейське суспільство в трьох основних напрямках – політичному, юридичному й економічному. В контексті економічної інтеграції управління підприємством почало виходити за рамки лише економічних потреб стейкхолдерів у межах національної економіки. В умовах динамічних перетікань одних економік в інші ключовими аспектами стають: пристосування до гомогенізації економічних, соціальних та екологічних потреб у рамках ключової ідеології XXI століття, ідей сталого розвитку й адаптації до процесів M&A (злиття та поглинання).

Для великих європейських підприємств з квітня 2014 р. Директивою Єврокомісії було прийнято змістовні зміни в законодавство ЄС щодо звітності, згідно з якими обов'язковою нормою є подання звітності, що відображає не лише економічну інформацію, а також соціальну інформацію, показники по співробітниках, корупції, хабарів, прав людини та інше. Отже, важливим елементом упровадження основних аспектів і забезпечення процесів економічної інтеграції торговельних підприємств в Україні стає стандартизація та регламентація звітності підприємств відповідно до нових потреб задля утримання та підвищення конкурентоспроможних позицій на національному та міжнародному ринках, зменшення ризиків інвестування іноземного капіталу, а також забезпечення максимально точної, об'єктивної та підтвердженої інформації про фінансовий стан і вартість кожного підприємства для потреб стейкхолдерів, у тому числі в межах процесів M&A.

Процеси регламентації звітності зі сталого розвитку, адаптації міжнародних стандартів до умов українського законодавства та впровадження нових стандартів звітності для українських підприємств досліджували Л. Грицина, Л. Квятковська, О. Комірна, Р. Костирко, І. Макаренко, Р. Мацьків, Г. Москалюк, О. Попадюк, О. Романенко, І. Шкура. Втім, детального дослідження пристосування до нових умов звітування для торговельних мереж для потреб стейкхолдерів у процесах M&A здійснено не було.

Метою статті є окреслення основних перспектив щодо впровадження звітності зі сталого розвитку для підприємств торгівлі, проведення оцінки існуючих стандартів і нормативної бази щодо звітності зі сталого розвитку та обґрунтування необхідності створення нової моделі звітування в Україні.

Теоретико-методологічною основою дослідження є: методи порівняння, синтезу, аналізу, узагальнення, групування та графічний метод, що застосовані для розкриття змісту звітності зі сталого

розвитку та визначення основних векторів здійснення адаптації до міжнародних стандартів в умовах процесів M&A; нормативні матеріали – Національні та Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, Міжнародні стандарти щодо звітування у сфері корпоративної соціальної відповідальності підприємства; наукові дослідження вітчизняних вчених та Інтернет-ресурси «Мережа Глобального договору ООН в Україні» та «Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності».

У ході глобальних процесів нарощування економічного потенціалу у сфері торгівлі національні торговельні підприємства все частіше стикаються з проблемою низької конкурентоспроможності, що і стає передумовою консолідації бізнесу на міжнародному рівні. Особливу увагу привертають трансформаційні процеси, викликані потребами одних компаній у додатковому фінансуванні, у тому числі за рахунок часткового або повного продажу акцій підприємства, а інших компаній – у подальшому розширенні на ринках, що виражається у значному поширенні процесів M&A (*Mergers and Acquisitions*) – злиття та поглинання.

До найбільш резонансних процесів M&A в Україні можна віднести процеси, пов'язані з діяльністю таких мереж, як «Vagus», яка поглинає магазини мережі «Перекресток», «BILLA» (у двох областях); «Horizon Capital» (проводить часткове злиття з «Rozetka»); «Abris Capital Partners» (придбав тернопільську мережу продуктових магазинів «Торговий світ»); «АТБ», що в кінці 2016 р. викупила торгівельну мережу «Барвінок», яка складалася із 17 магазинів; також у 2019 р. французька мережа «Auchan» придбала 20% торговельної мережі «Фуршет» [8].

Стосовно зазначених процесів M&A у власників та вищого керівництва виникає потреба в забезпеченості максимально точною, повною, об'єктивною, неупередженою та підтвердженою інформацією щодо фінансового стану та вартості кожного підприємства мережі до M&A, можливостей соціально-економічних загроз та очікуваної вартості мережі після її зростання. Таке інформаційне забезпечення може бути представлено за результатами аналізу й аудиту розвитку торговельної мережі, виражене у формі звітності зі сталого розвитку (*рис. 1*).

Євроінтеграційний вектор у формуванні відповідної системи звітності покликаний всебічно забезпечити користувачів даної звітності не лише інформацією щодо економічних показників, а також інформацією, яка містить соціальну й екологічну складову, що забезпечить максимальну поінформованість для прийняття оперативних управлінських рішень.

Якщо раніше особлива увага приділялася фінансовим показникам і всебічному їх аналізу, то тепер стає зрозумілим, що не лише ці показники мають вплив на розвиток торговельних підприємств, але

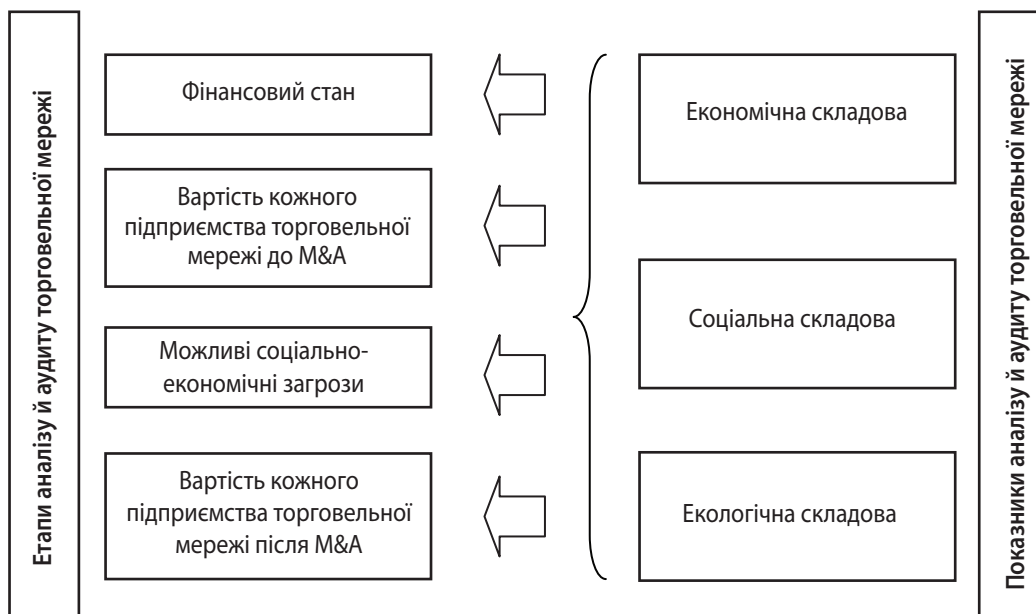

Рис. 1. Соціально-економічний потенціал аналізу та аудиту торговельної мережі в інформаційному середовищі стейкхолдерів

Джерело: авторська розробка.

й нефінансові, які б дали змогу відслідковувати такі явища, як: соціальні та політичні зміни, інноваційні процеси, виявлення економічних трендів, фінансове та матеріальне забезпечення споживачів, оцінка кризових чинників розвитку та інші [5].

У світі існує низка міжнародних, національних і галузевих документів, які використовуються як нормативна база для складання звітності зі сталого розвитку, проте лишається проблема їх уніфікації та пристосування до національної економіки. Існуюча система національних цінностей має виступити в ролі фільтра, що дасть змогу адаптуватися до умов глобальних процесів і водночас забезпечити захист від деструктивних впливів, що можуть призвести до негативних наслідків щодо стратегічного бачення розвитку економіки країни. Пристосування до перетікань економічних процесів між країнами має бути впроваджене таким чином, щоб у процесі асиміляції національне середовище зберегло свої етнічні особливості, уникаючи додаткових ризиків.

Перш за все, варто розуміти, що являє собою втілення понять звітності зі сталого розвитку для підприємств і на що розраховані основні вектори впровадження даного поняття в рамках національної економіки. Сталий розвиток являє собою трансдисциплінарне поняття, що має на меті поєднання трьох складових: соціум, довкілля, економіка, асиміляція яких покликана в кінцевому результаті забезпечити стан «глобальної динамічної рівноваги». Дана парадигма має на меті досягнення оптимального результату, що забезпечить динамічний економічний і соціальний розвиток за рахунок раціоналізації

використання природних ресурсів та мінімізації забруднення довкілля. Для великих європейських підприємств з квітня 2014 р. Директивою Єврокомісії було прийнято змістовні зміни в законодавство ЄС щодо звітності, згідно з якими обов'язковою нормою є подання звітності, що відображає не лише економічну, але й соціальну інформацію, показники по співробітниках, корупції, хабарах, правах людини та інше. У зв'язку з даними процесами стандартизація форм звітів для українських підприємств стає ще більш актуальним питанням на фоні світових подій.

Одним із ключових етапів впровадження даної звітності виступає адаптація та впровадження міжнародних стандартів звітності. Існує ряд міжнародних стандартів, за якими іноземні підприємства й організації складають звіти щодо сталого розвитку (табл. 1).

В Україні використання даних стандартів до сих пір не є регламентованим. Тому ключовим завданням на даному етапі постає уніфікація існуючих стандартів і приведення їх до загальнообов'язкових норм подання звітності з урахуванням існуючого стану діяльності підприємств на території України.

Відсутність єдиновизначених стандартів для складання звітності зі сталого розвитку є причиною того, що на території України невелика кількість підприємств, які подають звіти зі сталого розвитку, і звітування відбувається відповідно до різних стандартів.

В Україні за офіційними даними нараховується 162 активних учасників [7], які приєдналися до ГД ООН і здають звіт з прогресу (звіт про виконання принципів ГД ООН).

Основні стандарти звітності зі сталого розвитку, визнані світовими економічними лідерами

Назва стандарту звітності	Зміст
GRI (Global Reporting Initiative)	Стандарти, за якими складається звітність зі сталого розвитку, яка спрямована на відображення економічної, соціальної та екологічної результативності компанії. Остання версія керівництв G4 прийнята у 2013 р. і містить чіткі індикатори для характеристики діяльності компанії щодо сфери сталого розвитку
AA1000 (Account Ability 1000)	Стандарти звітності, які передбачають інтеграцію екологічних і соціальних аспектів в організацію бізнесу з метою підвищення корпоративної соціальної відповідальності бізнесу перед суспільством за рахунок комунікаційного процесу між зацікавленими сторонами і підприємством, крім того, визначає основні принципи складання звітності зі сталого розвитку та визначає методики оцінки ступеня та характеру відповідності звітності стандартам. Включає такі серії: AA 1000 Account Ability Principles Standard (AA1000AP), AA 1000 Assurance Standard (AA1000AS), The AA 1000 Stakeholder Engagement Standard (AA 1000 SES)
ISO-26000:2010	Стандарти, які побудовані на доктринах Глобального договору ООН, що ґрунтується на принципах корпоративної соціальної відповідальності та стосуються питань захисту прав людини, навколишнього середовища, безпеки праці, прав споживачів та організації управління бізнесу
ISO 14000	Стандарти, які спрямовані на поліпшення процесу виробництва для створення такої системи управління підприємством, яка б дала змогу підвищити рівень взаємодії підприємства з навколишнім середовищем
SA 8000	Стандарти, що забезпечують стандартизацію та поліпшення питань у напрямках виробництва та соціального захисту працівників

Джерело: авторська розробка.

Особливої уваги потребує Звіт зі сталого розвитку, який готується за вимогами системи Глобальної ініціативи зі звітності (GRI). Якщо раніше компанії надавали перевагу звітності в довільній формі або звітували за 10 принципами Глобального договору, то зараз компанії виходять на якісно новий рівень і готують звітність за GRI. Звітність у галузі сталого розвитку вважається в розвинутих країнах важливим інструментом, який є предметом постійного суспільного обговорення й удосконалення [2].

Динаміка подачі звітності зі сталого розвитку у світі постійно зростає. За офіційною інформацією щодо подачі звітності зі сталого розвитку за стандартами GRI по регіонах, протягом минулого року країнами Америки було подано 1459 звітів, Європи – 2054, Близького Сходу та Африки – по 482 та Азійсько-Тихоокеанського регіону – 2239 звітів [6]. Країнами-лідерами в кількісному вираженні є США, Китай, Японія, Південна Африка, Великобританія, Бразилія та Індія (рис. 2).

Лідерами з подачі звітності зі сталого розвитку за стандартами GRI серед країн Європи є Великобританія, Іспанія, Німеччина, Швеція і Франція (рис. 3). Україною було подано 71 звіт зі сталого розвитку за 1999–2020 рр. У середньому щороку подається 7–8 звітів, тобто серед країн Європи Україна посідає 27 місце за кількістю поданих звітів.

Щодо основних сфер застосування звітності зі сталого розвитку на першому місці знаходиться сфера фінансових послуг, що складає 19,82% усіх поданих

звітів зі сталого розвитку за 1999–2020 рр. у світі, на другому місці – харчова промисловість (10,37%), на третьому – сфера енергетики (8,76%). Сфера торгівлі складає лише 2,07%. В Україні основні сфери, в яких подаються звіти зі сталого розвитку, це: харчова промисловість, сільське господарство, металургія та телекомунікаційні послуги.

Низький відсоток залучення торговельних підприємств до міжнародних процесів у сфері складання та подання звітності зі сталого розвитку вимагає особливої уваги. Оскільки процеси M&A в Україні дедалі більшого поширення набувають у сфері торгівлі, а саме, серед торговельних мереж, які стають об'єктами інвестицій як українських, так і міжнародних інвесторів, виникає закономірна необхідність у приведенні звітності підприємств до міжнародних стандартів, що спрямовані на розкриття інформації, щоб у належному обсязі показати вплив діяльності компанії та підвищити інтерес до цих підприємств.

Якщо глобальна економічна система не буде переналаджена згідно з принципами сталого розвитку як соціально-економічно-екологічного балансу, то її очікує економічна рецесія, екологічна депресія та соціальна нестабільність [4, с. 290].

Ураховуючи вищевикладене, здійснення аналізу та проведення аудиту потребує належного вдосконалення та пристосування до світових тенденцій. Так, під час здійснення аналізу та аудиту діяльності підпри-

Рис. 2. Структура подачі звітності зі сталого розвитку у світі за 1999–2020 рр.

Джерело: сформовано за [6].

ємств основним завданням є виявлення відповідності наданої підприємством у звітах інформації стандартам і принципам, а також обґрунтованості проведення операцій фінансового та нефінансового характеру, виявлення ризиків, які загрожують стійкості підприємства, і підвищення довіри інвесторів і споживачів.

Прозорість звітності, зокрема витрат на соціально-орієнтовані цілі, є передумовою для довіри до суб'єкта господарювання. Формуванню довіри сприяє передусім позитивний аудиторський висновок [1, с. 109].

У рамках забезпечення реалізації Концепції сталого розвитку та захисту навколишнього середовища в Україні провадиться цілеспрямована діяльність щодо систематизації генезису науково-практичних засад формування програм сталого розвитку й утвердження на практиці базових принципів і цілей такого розвитку [3, с. 90].

Проте варто звернути увагу на такі проблемні питання, як:

- ✦ відсутність стандартизованої нормативної бази;
- ✦ брак достатнього досвіду в аналітичній та аудиторській діяльності в напрямку розкриття та перевірки звітності зі сталого розвитку;
- ✦ відсутність методичних рекомендацій щодо здійснення аналізу й аудиту такої інформації.

Для вирішення вищезазначених проблем необхідно здійснити такі заходи:

- 1) визначення джерел інформації та документування результатів аналізу й аудиту, що включають у себе фінансову та нефінансову інформацію звітності зі сталого розвитку;
- 2) розробка внутрішніх методик аналізу й аудиту звітності зі сталого розвитку;
- 3) розробка типових методик аудиторської перевірки показників звітності зі сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

Поширення процесів М&А вимагає від підприємств нових підходів до подання звітності, оскільки користувачі потребують все більш точної, повної, об'єктивної та неупередженої інформації про фінансовий стан і вартість кожного підприємства мережі до та після М&А, а в умовах євроінтеграції ця інформація має бути надана для користувачів з урахуванням трьох складових – економічної, соціальної й екологічної. У світі існує понад 30 стандартів для подання даного виду звітності, тому важливим етапом для українських підприємств є уніфікація існуючих стандартів і пристосування їх до умов національної економіки. За даними проведеного дослідження з використанням офіційних даних було виявлено, що Україна посідає 27 місце серед країн Європи з подання звітності зі сталого розвитку; щороку даний вид звіту подає 7–8 компаній, сфера застосування яких не належить до сфери торгівлі, хоча це питання є особливо актуальним, оскільки саме торговельні підприємства стають особливо цікавими як для національних, так і для міжнародних компаній у контексті процесів М&А. Тому авторами визначено основні міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку й основне завдання при здійсненні аналізу діяльності підприємства, а також складання та подання такої звітності. Крім того, окреслені основні проблемні питання та напрямки їх вирішення.

Подальші дослідження дозволять розробити рекомендації щодо впровадження даного виду звітності, внутрішніх методик аудиту фінансової та нефінансової інформації, що міститься в таких звітах, і типових методик аудиторської перевірки цих показників. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Галак К. Аудит соціально-орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання. *Вісник КНТЕУ*. 2017.

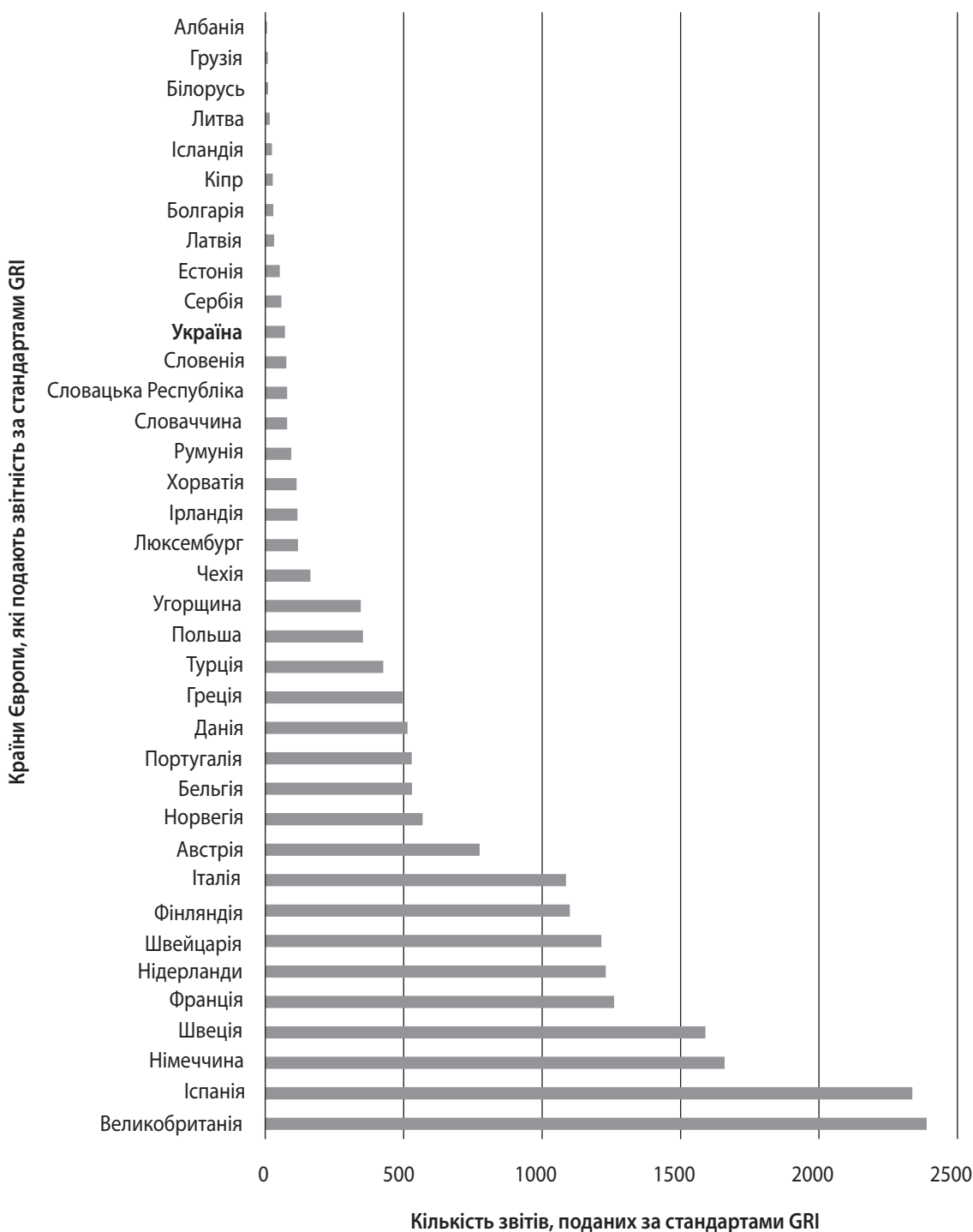

Рис. 3. Стан подання звітів зі сталого розвитку за стандартами GRI країнами Європи за 1999–2021 рр.

Джерело: сформовано за [6].

- № 1. С. 109–116. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2017/01/10.pdf>
- Ільченко Н. В. Світові тенденції розвитку нефінансової звітності та розкриття інформації зі сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4297>
- Карпінський Б. А., Карпінська О. Б., Шевців А. Б. Генезис науково-практичних засад програм сталого розвитку в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 7. С. 83–92. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-83-92>
- Лі Г. Обґрунтування гіпотези зв'язку сталого розвитку підприємства з базовим безумовним доходом. *Бізнес Інформ*. 2021. № 5. С. 289–295. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-289-295>
- Назарова К. О., Ус А. О. Аналіз та оцінка впливу наслідків коронавірусу SARS-COV-2 на розвиток торговельних мереж. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. DOI: [10.32702/2307-2105-2020.7.5](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.5)
- SDC Target 12.6 / Global Tracker // Sustainability Disclosure Database. URL: <https://database.globalreporting.org/SDG-12-6/Global-Tracker>

7. Мережа глобального договору ООН. URL: <https://www.unglobalcompact.org/>
8. Офіційний сайт All Retail. URL: <https://allretail.ua/ru/news>
9. Угода про асоціацію // Урядовий портал «Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України». URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>

REFERENCES

- Halak, K. "Audit sotsialno-orientovanoi diialnosti subiektyv hospodariuvannia" [Audit of Socially Oriented Activities of Entities]. *Visnyk KNTEU*, no. 1 (2017): 109-116. <http://visnik.knute.edu.ua/files/2017/01/10.pdf>
- Ilchenko, N. V. "Svitovi tendentsii rozvytku nefinansovoi zvitnosti ta rozkryttia informatsii zi staloho rozvytku" [Global Trends of Non-Financial Reporting and Disclosure of Information in Sustainable Development]. *Efektivna ekonomika*, no. 9 (2015). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4297>
- Karpynskyi, B. A., Karpynska, O. B., and Shevtsiv, A. B. "Henezys naukovo-praktychnykh zasad prohram staloho rozvytku v Ukraini" [Genesis of the Scientific-Practical Principles of Sustainable Development Programs in Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 7 (2020): 83-92. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-83-92>

- Li, H. "Obgruntuvannia hipotezy zviazku staloho rozvytku pidpriemstva z bazovym bezumovnym dokhodom" [Substantiating the Hypothesis on Connection of Sustainable Development of Enterprise with Basic Unconditional Income]. *Biznes Inform*, no. 5 (2021): 289-295. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-289-295>
- "Merezha hlobalnoho dohovoru OON" [UN Global Compact Network]. <https://www.unglobalcompact.org/>
- Nazarova, K. O., and Us, A. O. "Analiz ta otsinka vplyvu naslidkiv koronavirusu SARS-COV-2 na rozvytok torhovelnykh merezh" [Analysis and Assessment of the Impact of SARS-COV-2 Coronavirus on the Development of Retail Chains]. *Efektivna ekonomika*, no. 7 (2020). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.7.5](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.5)
- Ofitsiinyi sait All Retail. <https://allretail.ua/ru/news>
- "SDC Target 12.6 / Global Tracker". Sustainability Disclosure Database. <https://database.globalreporting.org/SDG-12-6/Global-Tracker>
- "Uhoda pro asotsiatsiiu" [Association Agreement]. Uriadovi portal «Yedynyi veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy». <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>